
Sentralstyret Sakspapir

Møtedato 08.12.2017-09.12.2017
Ansvarlig Arbeidsutvalget
Saksnummer SST3 06.12-17/18
Gjelder NSOs politikk om private institusjoner -
Diskusjonssak

-
- 1 **Vedlegg til saken:**
2 Vedlegg 1: Rapport - Private høyskoler og fagskoler i samfunnets tjeneste (2014):
3 https://www.regjeringen.no/contentassets/592562a2d55f4fae8d5d301cdfc70565/private_hoyskoler_og_fagskoler_i_samfunnets_tjeneste.pdf (kun elektronisk)
4
5 Vedlegg 2: Rapport - Med kvalitet som kriterium (2017)
6 https://www.regjeringen.no/contentassets/4533eac6022147ac8809096d543a4e62/med-kvalitet-som-kriterium_net.pdf (kun elektronisk)
7
8 Vedlegg 3: Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven)
9 <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15> (kun elektronisk)
10 Vedlegg 4: Forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler
11 <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-12-15-1506> (kun elektronisk)

12 NSOS POLITIKK OM PRIVATE INSTITUSJONER - DISKUSJONSSAK

13 FORMÅL

14 Diskutere NSOs politikk om private institusjoner.

15 SAKSPRESENTASJON

16 Norsk studentorganisasjon (NSO) er en interesseorganisasjon som representerer rundt 230 000
17 studenter. Av våre 31 medlemmer er 11 medlemmer studentdemokratier ved private institusjoner¹,
18 totalt rundt 21 500 studenter², eller 8,4 % av medlemsmassen.

19
20 Det har kommet signaler om at det kan være nødvendig å diskutere hvorvidt NSO sin politikk
21 representerer hele den medlemsmassen den er ment å representere.

22 Dagens politikk

23 Det er lite av NSOs politikk som er spesifikt rettet inn mot private institusjoner. NSOs plattformer
24 og dokumenter tar utgangspunkt i "all høyere utdanning". Noen steder er det presisert at politikk
25 gjelder private institusjoner.

26
27 I prinsippprogrammet står det:

28
29 *"Høyere utdanning i Norge finansieres gjennom offentlige midler og tilbys gratis av*
30 *offentlige utdanningsinstitusjoner. Private institusjoner kan supplere det offentlige tilbudet*
31 *og skal underordnes de samme kravene som offentlige institusjoner. Private institusjoner*
32 *kan delfinansieres av det offentlige, så lenge de ikke tar utbytte".*

¹ Det teologiske menighetsfakultet, Handelshøyskolen BI (Oslo), VID vitenskapelige høgskole, Bergen Arkitekthøgskole, Dronning Mauds Minne høgskole, Fjellhaug Internasjonale Høgskole, Høyskolen Diakonova, Lovisenberg diakonale høgskole, NLA Høgskolen, Norges dansehøgskole, Westerdals - Oslo School of Arts, Communication and Technology. Resten av BI har søkt om å bli medlem, og søknaden behandles på SST3.

² Tall hentet fra www.dbh.nsd.uib.no 21.11.2017.

33 I NSOs høringssvar om nye reguleringer av tilskudd og egenbetaling ved private høyskoler står det
34 som følger:

35

36 *“Private høyskoler og fagskoler har en viktig samfunnsoppgave gjennom å tilby utdanninger*
37 *som er av høy kvalitet”.*

38

39 og:

40

41 *“Nivået på studentbetaling skal ikke overskride den reelle kostnaden av kandidatens*
42 *utdanning og kostnadsnivået for studenten må være forutsigbart før studiestart og mellom*
43 *semestrene. Dette innebærer at eventuelle endringer i studieavgifter ved private*
44 *utdanningsinstitusjoner må være varslet i god tid og at studentene har vært representert når*
45 *nivået på betalingen har blitt satt”.*

46

47 **Krav til private og offentlige institusjoner**

48 Revideringen av Lov om universiteter og høyskoler (UHL) i 2005 resulterte i økt likebehandling av
49 private og statlige institusjoner. Private institusjoner er i dag ivaretatt av det meste av nasjonal
50 lovgivning, med unntak av bestemmelsene om institusjonens ledelse ved styret i UHL kap. 8
51 (vedlegg 3), og egenbetaling fra studenter i Forskrift om egenbetaling ved universiteter og
52 høyskoler (Egenbetalingsforskriften) kap. 4 (vedlegg 4). Flere studenter ved private institusjoner
53 opplever imidlertid uforutsette krav om egenbetaling tilknyttet for eksempel obligatoriske
54 studieturer eller innkjøp av programvare utover studieavgiften som betales når avtale mellom
55 institusjon og student inngås.

56

57 Etter etableringen av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) stilles de samme faglige
58 krav til private så vel som statlige utdanningsinstitusjoner. Det stilles også samme krav til private
59 institusjoner hva angår studenters rettigheter og plikter. I dag kan private institusjoner med
60 NOKUT-akkrediterte studietilbud søke om statstilskudd. NSO har ingen medlemmer som ikke får
61 statstilskudd, men det er store variasjoner i størrelsen på tilskuddet og hvor mye studentene ved
62 de private institusjonene betaler i studieavgift.

63

64 **Krav for å motta statlig tilskudd**

65 UHL regulerer kriterier statstilskudd til private universiteter og høyskoler:

66

67 *§ 8-3. Statstilskudd*

68 *(1) Private universiteter og høyskoler som tilfredsstill de krav som oppstilles i denne lov,*
69 *kan etter søknad til Kongen kjennes berettiget til statstilskudd til dekning av driftskostnader*
70 *for utdanninger som er akkreditert av NOKUT.*

71 *(2) Styret ved private universiteter og høyskoler skal hvert år avlegge årsregnskap med*
72 *redegjørelse for resultatene av virksomheten og budsjett for kommende år.*

73 *(3) Departementet fører tilsyn med private universiteter og høyskoler som mottar*
74 *statstilskudd. Departementet kan gi nærmere bestemmelser om årsregnskap og tilsyn i*
75 *forskrift.*

76

77 Statlig eide universiteter og høyskoler er organisert som egne forvaltningsorganer, med
78 Kunnskapsdepartementet (KD) som eier. Dette vil blant annet innebære at statlige institusjoner er
79 underlagt KDs instruksjonsmyndighet, med mindre annet er regulert gjennom lov, som for
80 eksempel akademisk frihet og individuelle ansettelser og utnevnelser.

81

82 Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet i staten, og er noe KD skal legge til
83 grunn i sin eierstyring av statlige institusjoner. Dette gjøres blant annet gjennom å følge opp
84 institusjonenes resultater og måloppnåelse gjennom en årlig sektoriell tilstandsrapport, og gjennom
85 egne analyser av resultatene ved den enkelte institusjon. Hvert andre år gjennomfører KD

86 etatsstyringsmøter med hver enkelt statlig institusjon på bakgrunn av analysene, hvor de på et
87 overordnet nivå gir institusjonen tilbakemeldinger om resultater, strategier og forventninger
88 framover.

89
90 Våren 2016 ble det opprettet en ny enhet for tilsyn av private høyskoler, med hensikt om å styrke
91 arbeidet med oppfølging av private høyskoler. I tildelingsbrevet til private institusjoner for 2017
92 kommer det frem at Kunnskapsdepartementet og Riksrevisjonen kan kontrollere at tildelte midler
93 blir brukt etter forutsetningene om at "statstilskudd og egenbetaling skal komme studentene til
94 gode", og kan avvike og/eller helt eller delvis kreve statstilskudd tilbakebetalt dersom det ikke
95 benyttes i samsvar med disse forutsetningene.

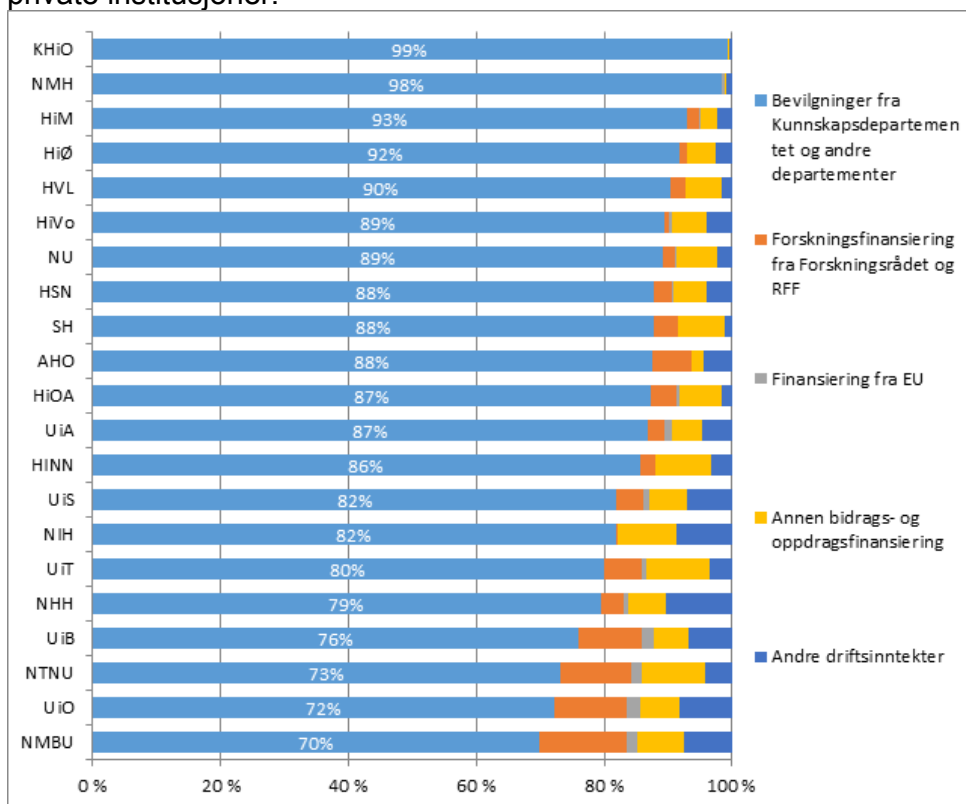
96
97 Private institusjoner avlegger hvert år årsregnskap for resultatene av virksomheten og budsjett for
98 kommende år. KD arrangerer dialogmøter med private institusjoner.

99
100 De statlige og private institusjonene med kunstfaglig profil er unntatt flere indikatorer i
101 finansieringssystemet, og deltar kun på indikatorene for studiepoeng, kandidater og utveksling. Det
102 kan tenkes at det for de aktuelle private institusjonene blir vanskeligere å oppnå
103 institusjonsakkreditering fordi de har for lav forskningsaktivitet. I stedet drives det mye kunstnerisk
104 utviklingsarbeid, som av natur er vanskeligere å dokumentere.

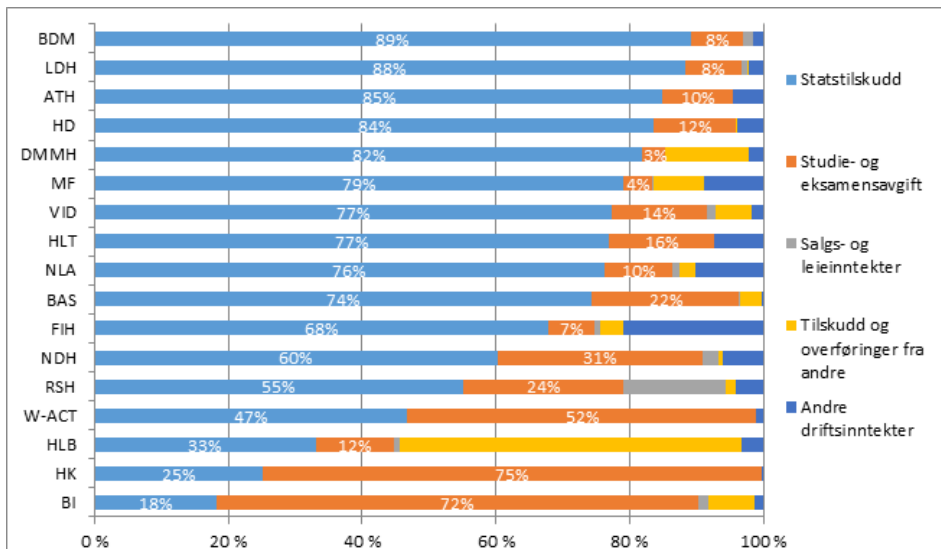
105
106 Ekspertgruppens rapport anbefaler at kun institusjoner med institusjonsakkreditering, det vil si
107 akkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet skal kunne søke om
108 statstilskudd i tilskuddsordningen for private høyskoler kap. 260 post 70, med en
109 overgangsperiode på fem år som skal gjøre at institusjoner med akkrediterte studietilbud skal få
110 mulighet til å oppnå institusjonsakkreditering.

111 Sammenligning av statlige og private høyskoler, tall fra 2016

112 Under følger et bilde som gir et sammenligningsgrunnlag mellom finansieringen av statlige og
113 private institusjoner.
114

115
116
117 Figur 1: Finansielle ressurser for statlige institusjoner 2016. Utklipp hentet fra ekspertutvalgets rapport, "Med
118 kvalitet som kriterium" (Vedlegg 2, s. 53).
119

Figur 2: Finansielle ressurser for private institusjoner 2016. Utklipp hentet fra ekspertutvalgets rapport, "Med kvalitet som kriterium" (Vedlegg 2, s. 54).

Merk at dette er et øyeblikksbilde, men at rapporten viser sammenhenger over tid. Tabellen er en oppsummering av kapittel 3 i rapporten "Med kvalitet som kriterium" (vedlegg 2).

	Statlige institusjoner	Private institusjoner	Total/gjennomsnitt
Antall registrerte studenter	Ca. 215 000	39 943	Ca. 254 000
Nye studiepoeng per registrerte student	45,5	43,5	45,2
Studiepoeng per faglig årsverk	448,5	1385,0	498,1
Utvekslingsstudenter (ut)	5557	704	6261
Utvekslingsstudenter (inn)	7398	769	8167
Faglig tidsbruk (timer/uke)	35,5	33,4	35,3
Studenttilfredshet (studentenes score 1-5)	4,05	4,19	4,07
Publiseringspoeng per faglig årsverk	1,15	1,06	1,15
Publikasjoner på nivå 2 (høyeste nivå)	21,7 %	23,7 %	
Tildeling fra Forskningsrådet per faglig årsverk	152 400 kr	16 300 kr	145 200 kr
Avlagte doktorgrader	1390 (1326 ved universitetene)	20	1410
Kvinner i dosent- og professorstillinger	28 %	31 %	28,2 %

128

129 Karakterfordelingen for de statlige og de private institusjonene er nesten identisk. De statlige ligger
130 noe over for hver av karakterene A-C, mens de private ligger noe over for hver av karakterene D-
131 F.

132 **VURDERING**

133 Det er ønskelig at SST diskuterer følgende punkter:

- 134 • Skal kravene til å bli finansiert over statsbudsjettet være likt for private og statlige
135 institusjoner? Hva skal i så fall være likt, og hva kan være ulikt?
- 136 • Hva legger NSO i at “egenbetaling fra studentene skal komme studentene til gode”, og bør
137 NSO utvikle politikk på hva egenbetaling/studieavgift skal gå til?
- 138 • Skal NSO mene noe om tilsynsføringen KD og Riksrevisjonen har ved private institusjoner
139 med tanke på at UHL sier at «egenbetaling skal komme studentene til gode», og hva legger
140 SST i denne lovbestemmelsen?
- 141 • Finnes det et skille mellom de økonomiske forutsetningene mellom private og statlige
142 institusjoner? Og hvordan skal NSO på best mulig måte ivareta interessene til sine
143 medlemmer?
- 144 • Hvordan skal NSO representere sine medlemmer i spørsmål om å kunne miste statsstøtte
145 fordi de ikke har institusjonsakkreditering, og

146 **INNSTILLING**

147 *Det fattes ikke vedtak i diskusjonssaker.*

148
